ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

про реалізацію програм неформальної освіти для осіб старшого віку на Вінниччині

(цифрові навички, медіаграмотність та протидія дезінформації)

У межах просвітницької діяльності, сприяння цифровій безбар'єрності та створенню доступного освітнього середовища для навчання впродовж життя, на базі навчальних закладів Вінницької області реалізуються спеціальні програми неформальної освіти для осіб віком від 50 років.

Ключові цілі програм:

- ✓ Формування практичних цифрових навичок, необхідних для повсякденного життя.
- ✓ Підвищення рівня інформаційної та медіаграмотності.
- ✓ Формування навичок безпечної поведінки в цифровому середовищі.
- ✓ Критичне сприйняття інформації та протидія поширенню недостовірних відомостей (дезінформації).

Досвід та ініціативи закладів освіти Вінниччини:

1. Калинівський технологічний фаховий коледж (далі - КТФК)

Коледж розробив та впроваджує комплексні заходи неформальної освіти для людей віком від 50 років, спираючись на потенціал своїх педагогів і студентів.

Перелік основних практичних заходів (2026 рік):

1. «Безпечно в Інтернеті»: основи кібергігієни (надійні паролі, двофакторна автентифікація, захист персональних даних, безпечне користування Wi-Fi та онлайн-сервісами).
2. «Фінансова безпека онлайн»: поради щодо безпечного користування банківськими й фінансовими сервісами, розпізнавання підозрілих повідомлень та шахрайських пропозицій.
3. «Мода онлайн без обману»: безпечний пошук інформації про одяг/тенденції, перевірка онлайн-магазинів, фотографій товарів і рекламного контенту.
4. «Автомобіль в Інтернеті»: пошук достовірної інформації про авто, запчастини, техобслуговування та відмінність корисних матеріалів від сумнівних порад.
5. «Цифровий консультант»: індивідуальні консультації щодо роботи зі смартфонами, застосунками, е-поштою, месенджерами та безпеки акаунтів.
6. «Покоління онлайн»: спільні заняття за принципом «студент - цифровий наставник».

7. Підготовлено меморандум про співпрацю з Калинівським ветеранським простором для залучення осіб 50+ до освітніх подій громади.

Анонси та розклад заходів розміщуються на офіційному сайті коледжу у спеціальній вкладці «Освіта 50+».

2. **КЗВО «Вінницький гуманітарно - педагогічний коледж» (далі – коледж).**

У 2025–2026 роках коледж проводив внутрішнє навчання та підвищення цифрової компетентності педагогічних працівників віком від 50 років (використання ПК, мобільних пристроїв, хмарних сервісів, платформ дистанційного зв'язку, електронного документообігу та розпізнавання потенційно недостовірної інформації). Цей досвід використовується як основа для роботи з іншими категоріями людей старшого віку.

Перелік основних практичних заходів (2026 рік):

1. Реалізовано програму «Власна справа» (спільно з Товариством Червоного Хреста України), де половину слухачів (близько 50% учасників) становили люди віком від 50 до 60 років (навчання з підприємництва, податків, електронного документообігу та бізнес-планування).
2. Програми підтримки для внутрішньо переміщених осіб (зокрема мережі «ЯМаріуполь»), де жінки старшого віку опановували основи бухгалтерського обліку та комп'ютерних програм.
3. На базі створеного Інклюзивного хабу для ветеранів та ВПО доступні короткочасні курси з онлайн-торгівлі й просування бізнесу в соцмережах.

4. Окремий пріоритет програм спрямований на боротьбу з фейками та маніпуляціями. У процесі навчання слухачі здобувають такі навички: перевірка першоджерел інформації, звернення уваги на дату та автора матеріалу; порівняння даних із кількома незалежними джерелами; розпізнавання маніпулятивних заголовків, емоційного контенту та фейкових зображень.

Як методологічна основа та безкоштовні освітні ресурси активно використовуються матеріали платформи «Дія.Освіта» (зокрема спеціалізовані освітні серіали для людей старшого віку, курси з цифрової безпеки, медіаграмотності «Very Verified» та «ДезінҐАКЕція»).

Для максимальної доступності та комфорту слухачів 50+ застосовуються різноманітні формати:

- ✓ Практичні заняття безпосередньо за комп'ютерами та смартфонами.
- ✓ Тренінги з медіаграмотності та майстер-класи.
- ✓ Індивідуальні консультації та консультаційні години для тих, хто потребує додаткової допомоги.
- ✓ Інтерактивні квести та розбір практичних кейсів.
- ✓ Міжпоколінне навчання за принципом «рівний - рівному» за активної участі студентської молоді.

Очікувані результати:

1. Зростання рівня цифрової грамотності та кібергігієни серед жителів області віком від 50 років.

2. Зменшення ризиків потрапляння на гачки інтернет-шахраїв та поширення недостовірної/маніпулятивної інформації.

3. Подолання цифрового розриву та розвиток міжпоколінної співпраці («студент - цифровий наставник»).

4. Сприяння подальшій професійній адаптації, зайнятості та створенню умов для неперервного навчання («навчання впродовж життя»).